

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Local history research work in a public library: the
example of Cēsis County libraries

28.08.2023.

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Basic tasks of local history research work:

- Collect and compile published materials
- Systematize and store the collected materials
- Ensure the availability of materials for those interested

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Published materials:

- **Books (including sheet music editions, calendars)**
- **Newspapers**
- **Fragments of books, chapters**
- **Publications, articles in newspapers, magazines**
- **Electronic, audiovisual editions (VHS, CD, DVD, audiocassettes)**
- **Cartographic editions**
- **Images, graphic production (photo albums, postcards, photographs, etc.)**

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Criteria for the selection of published materials:

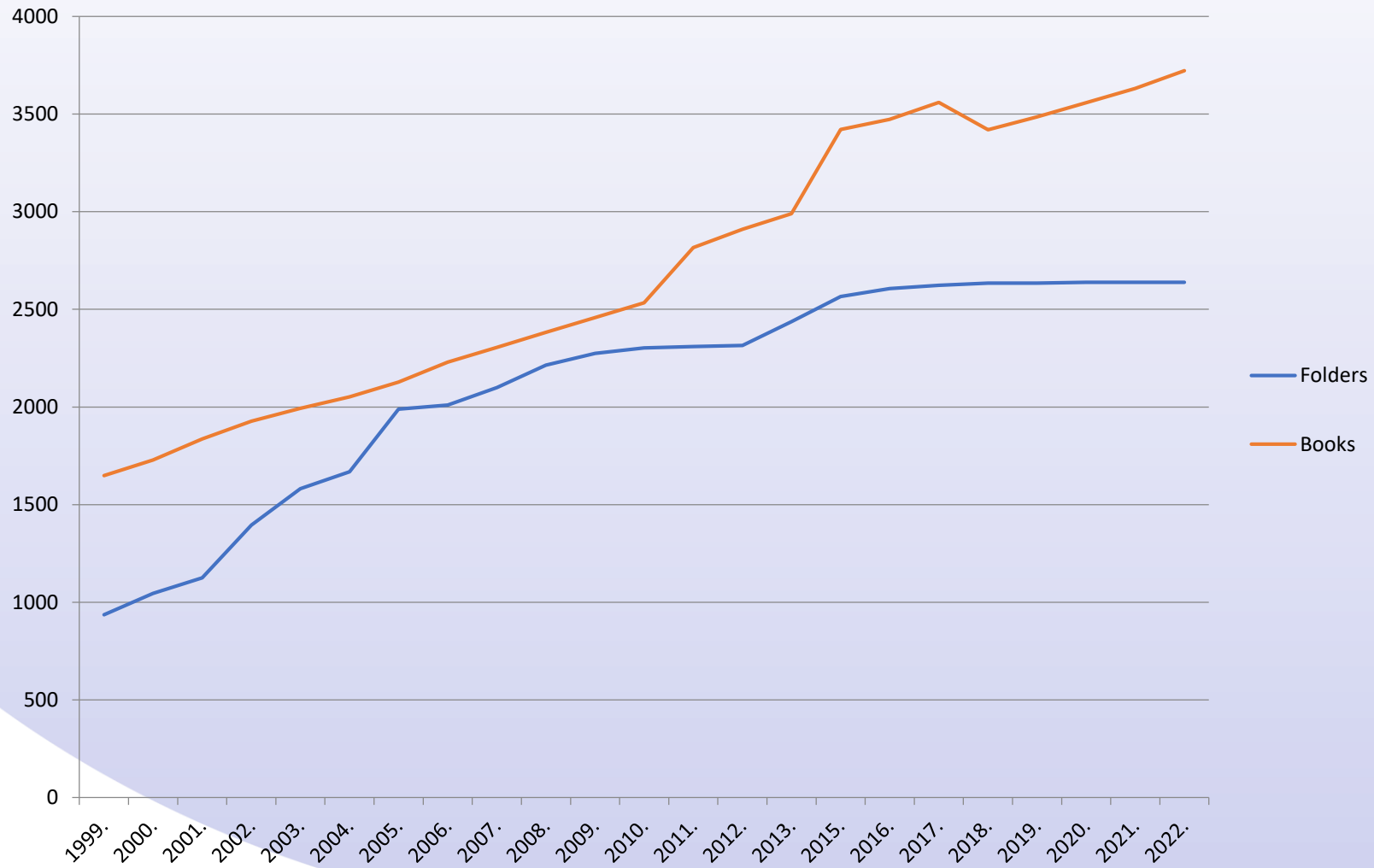
- **Certain geographical boundaries (historical Cēsis district)**
- **District residents**
- **Activities, events**
- **Institutions, companies**
- **Cultural, historical and nature objects, monuments etc.**

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Collection Dynamics

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Arrangement of the collection:

- Thematic folders and books – by field
- Folders and books – written by/ dedicated to/ or about notable people
- Books published in Cesis
- Newspapers published in Cesis
- Newspapers published in Cesis county
- Audio–video collection

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

1996

2013

2023

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

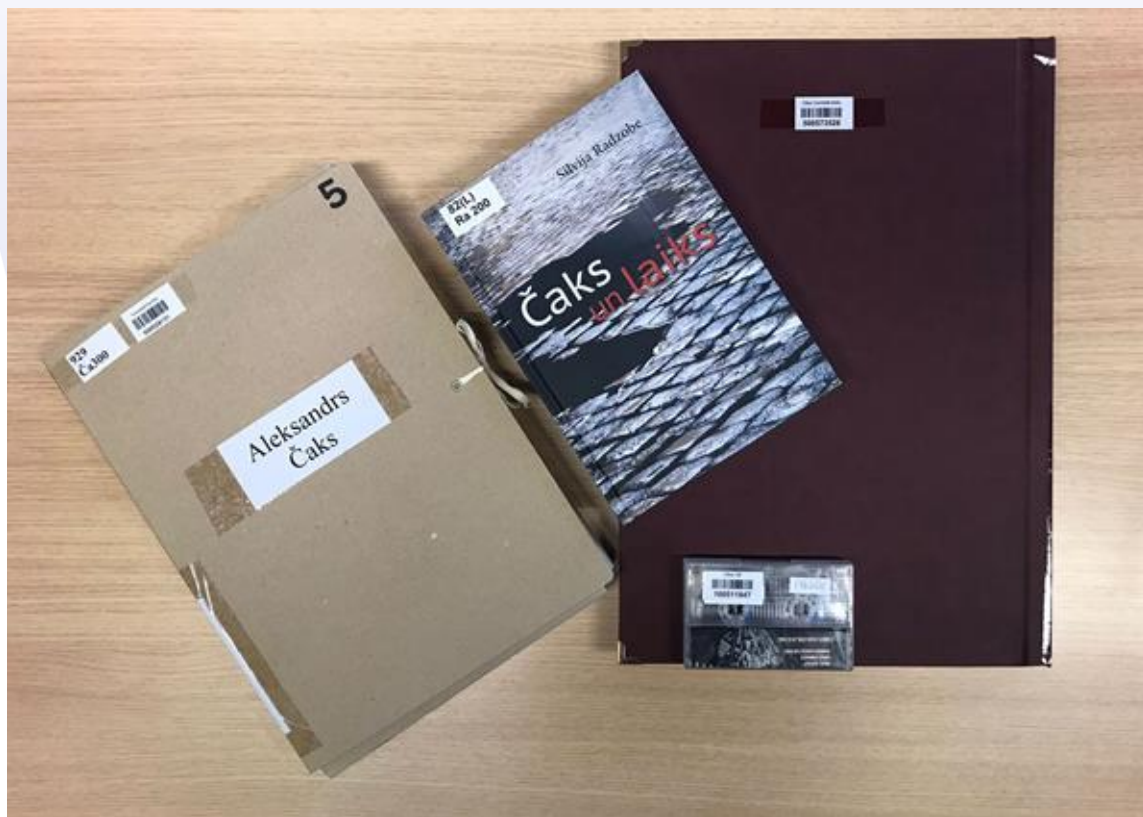
Consortium led by DAAD

Electronic Union Catalogue of Municipal and School libraries of the Cēsis region: (the Online Catalog)

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Electronic catalogue

- Books, newspapers, magazines, audio-visual and other materials are catalogued 100%
- Total number of units – 6618

Local History catalogue/ database

- Includes articles from newspapers, magazines, fragments of books, chapters – neverending story
- Total number of records – 110'967
- ~ 4000 records per year

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Digitization:

- Started in 2018
- Includes publications, articles from newspapers, magazines, fragments of books, chapters
- Digitized material is stored in two formats – pdf and jpg
- Partially available online
- A total of 1,646 documents (2,688 pages) have been digitized so far

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Local History catalogue/ database

- Online public access catalog
- Bibliographic database
- Availability of attachment/ full text annotation is restricted

Es visu mūžu mīlējusi esmu
Brīdaka, Lija

Es pie tevis nācu, Kuba
Brīdaka, Lija

Fragments no romāna "Atbalss bez balss"
Brīdaka, Lija

Gaismas grāmata
Brīdaka, Lija

Ievilināšana
Brīdaka, Lija

Jaunākie

Cēsu Centrālā bibliotēka
Visās bibliotēkās Lija Brīdaka

Sākums Katalogs Lietotājs

< Atrgriezties

Es pie tevis nācu, Kuba
Brīdaka, Lija Karogs Nr.4 (1964, apr.), 3.-7.lpp.

Apraksts Detajas Bibliogrāfiskais MARC Atsauksmes

Raksta elektroniskā kopija pieejama Cēsu reģiona bibliotēkās.

< Atrgriezties

Jānokāpj pie sevis
Brīdaka, Lija Druva 1691-0400 Nr. 141 (2008, 13. septembris), 5. lpp.

Apraksts Detajas Bibliogrāfiskais MARC Atsauksmes

DEUVA • Sestdiena, 15. septembris, 2008. - Nr. 141. INTERVIJA

Jānokāpj pie sevis

ILZE KALNIŅA

"ES" negribētu atvērties meln-
ne sava pagātni, kad bija sīrpane,
ne tagadni vakardienā, kad atzīd-
ja manu saņemšanu. Varbūt ar citu
pļevu, bet sūbēt ne debēsim... Man
negribēd garbūt nekas tālāko-
ma, tikai kā sūnēt brīdīt, tikai šī
smaržīgā puķe. Es puiņ nācimu, kā vi-
gu sūnēt "kā drošīnce un rakstniece
Lija Brīdaka raksta grāmatā
"Gaismas grāmata", kur viņa sa-
runājas ar saimēni, Frādičļofu mums

stādāt:
"Jā, Seit varu koncentrēties-miers
un klausos ir visapkārt. Ir jau arī tā
pietavis. Cilvēks saņaug ar dabu. Un
Ligatā tā ir nekaita. Tāpat kā
mums katram gribas tuvu cilvēku
blakus, šķērsvienīgo atpūsties
redzēt bērnu, egli, kastīti un vēro,
kas ar kokiem notiek. Man ķīļņos
paik audzēt, lešādēt saulespēķi,
kas ļogad laikam netaisā uzstādēt,
un katņepes vīļpauņņiem. Ir svarīgi
saņņņēt ar pēķu tuvāko.
-Vai te gribat pateikt arī jēķu
deķķu un prēķķu lasītāķķem?"

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Database of notable people:

- ~1500 personalities
- Basic information about a person
- Photo
- Link to the Union Catalogue of Cēsis region libraries
- Links to other Internet resources
- Biography

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Augusts Brutāns

Dzimšanas dati 19.08.1893

Miršanas dati xx.xx.1967

Apglabāts Cēsis

Jomas sabiedrība, kultūra, medicīna

Nodarbošanās režisors, sabiedrisks darbinieks, ārsts, bibliotekārs

Dzimšanas vieta

Valsts Latvija

Apriņķis/Rajons/Novads Cēsu rajons

Pilsēta/Pagasts/Ciems Cēsu pilsēta

Saistība ar novadu

Dzīvoja/Dzīvo Cēsis

Strādāja/Strādā Cēsis

Interneta resursi

[Augusts Brutāns](#) - tīmekļvietne Nekropole

Novadpētniecības [datubāze](#)

Piezīmes

Precējies ar M. Brutāni. 1914.–18.g. studējis medicīnu Tērbatas universitātē, beidzis Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāti. Ievērojams Cēsu pilsonis. 1919.g. augustā sāka veidot Cēsu bibliotēku, komplektējot to galvenokārt no aizbēgušo muižnieku bibliotēkām 1919. 1. oktobra – 1947.g. Cēsu bibliotēkas vadītājs. 50. gadu sākumā padomju vara A. Brutāna krāto fondu iznīcināja. 1931.–33.g. Cēsis iestudējis R. Blaumaņa Trīnes grēkus un Ļauno garu. 1928.-1937.g. Cēsu pilsētas slimnīcas ārsts; 1928.-1943.g. Kārļu pagasta rajona ārsts.

Profile of 1st director of Cesis Central library

Link to the database:

[Augusts Brutāns](#)

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Promotion practices of Local history research work:

- Organization of events dedicated to district residents and notable people in the library (book openings, art and literature exhibitions etc.)
- Organization of events dedicated to municipalities, institutions and organizations, etc.

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

- **Participation in events organized by other institutions and organizations**
- **Collaboration with archives and museums in a research process**
- **By ensuring publicity on library's website, social media and newspapers**
- **Being engaged in book publishing**

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

- Part of the exhibition that was created in cooperation with military history specialists and historians
- The exhibition was dedicated to the Battle of Cēsis (1919) and Monument of Victory

- The process of creating another exhibition - dedicated to one of the local non governmental organizations

LASĪTĀJ – PARĀDŅIEK!

Aicinām atnest atpakaļ uz bibliotēku termiņā nenodotās grāmatas! Kavējuma nauda par tām netiks prasīta. Izsniegtos bibliotēkas izdevumus jebkurā diennakts laikā ir iespēja atstāt arī grāmatu nodošanas kastē pie mazajiem ieejas vārtiem.

LAT RUS ENG

Sākums / Digitālās izstādes

Cēsis – viena no Hanzas savienības pilsētām

Cēsu kauju atcere

Kā tapa Uzvaras piemineklis

Uzvaras pieminekļa atjaunošana

CĒSU BIBLIOTĒKAI 100.
Pirmie 25 (1919–1944)

CĒSU BIBLIOTĒKAI 100.
Cēsu bibliotēka laikposmā no 1944. līdz 1969. gadam

CĒSU BIBLIOTĒKAI 100.
Bibliotēkas vēsture laikposmā no 1969. līdz 1994. gadam

CĒSU BIBLIOTĒKAI 100.
Cēsu bibliotēka gadsimtu mijā (1994–2019)

Fotomateriāli no laikraksta Druva rubrikas Pastaigā

Fotomateriāli no laikraksta Druva rubrikas Pastaigā

Fotomateriāli no laikraksta Druva rubrikas Pastaigā

Fotomateriāli no laikraksta Druva rubrikas Pastaigā

DIGITĀLĀS IZSTĀDES

JAUTĀ, IEROSINI, VĒRTĒ

CĒSU NOVADA PUBLISKĀS BIBLIOTĒKAS

CĒSU NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU BIBLIOTĒKAS

EIROPAS SAVIENĪBAS INFORMĀCIJAS PUNKTS

PASĀKUMU KALENĀRS

	AUGUSTS 2023						
	P	O	T	C	P	S	Sv.
31	1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	

Virtual exhibitions created by librarians - local history research specialists
Link to the page: [Virtual exhibitions](#)

Katrā atvilktnē gabaliņš vēstures

Cēsu Centrālās bibliotēkas izstāžu telpā vairāki skapiņš ar atvilktnēm. Katru atverot, atklājas dokumenti, fotogrāfijas, avižu raksti...

SARMĪTE FELDMANE

Tā ir Latvijas Bankas simtgades ceļojošā izstāde "No Ventuspils līdz Valkai. Latvijas Banka novados (1922.–1940.)", kas vēl divas nedēļas apskatāma Cēsīs.

Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks atklāšanā atgādāja: "Gadu gaitā Latvijas Bankas funkcijas ir mainījušās, tāpat arī nauda. Tagad Latvijas Bankai ir tikai viena filiāle. Latvijas Bankas uzdevums nav mainījies – strādāt visas Latvijas labā, būt spēcīgai, efektīvai, lai palīdzētu Latvijai kļūt turīgākai. Atskatoties vēsturē, domājam par šodien un lūkojamies rīdīenā.

Varam lepoties, ka mums ir sava nauda, nu jau eiro, mēs esam daļa no Eiropas un strādājam, lai izveidotu jaunu naudu – digitālo. Tas nenozīmē, ka nebūs skaidras naudas, ar digitālo eiro ejam pret sabiedrības vajadzībām, jo tehnoloģijas ir attīstījušās."

Latvijas Banka simtgadē sabiedrībai sagādājusi dāvanu, kas noteikti ieinteresēs tos, kuras saista vēsture. Veikts apjomīgs pētījums par Latvijas Banku starpkaru periodā no 1922. līdz 1940. gadam, izveidota ceļošā izstāde.

"Izstāde nav Bankas sasniegumu atspoguļojums. Fotogrāfijas, dokumentos, avižu rakstos – katrs pats var izlasīt vēstures stāstus. Par to, kā veidojās, attīstījās Latvijas Banka, kādi cilvēki un kā strādāja, kāda bija Bankas loma valsts un ikkatra iedzīvotāja ikdienā," stāsta izstādes kuratore

■KĀ ŠKIRSTĪT VĒSTURES GRĀMATU. Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks (no labās), Cēsu Centrālās bibliotēkas bibliogrāfe Elīna Riemere, izstādes kuratore Sandra Vīgante un Cēsu muzeja vēsturnieks Tālis Pumpuriņš izstādē.

Foto: MARTA MARTINSONE - KAŠA

Sandra Vīgante.

Vēstures zinātnieks Ineta Lipša ieskicēja Latvijas Bankas pirmsākumus, piebilstot, ka ne vienam vien rodas jautājums, kāpēc gan brīvvalstī bija jāpaiet četrkomiņu kopā ar nacionāli noskaņotu uzņēmēju grupu izstrādāja ideju, ka dibinās valsts banku ar emisijas tiesībām, kādu nebūtu privātbankai," vēstures ieskaustu sniedz I.Lipša. Četrus gadus valsts finanses pārvaldīja Valsts kase un Latvijas Banka.

vairākiem gadu desmitiem monopolitēšības uz mežiem, līnu izmantošanu. Sarunas bija garas, bet rezultāts nepienēams.

Latvijas Banka simtgadē sabiedrībai sagādājusi dāvanu, kas noteikti ieinteresēs tos, kuras saista vēsture.

1921.gadā Finanšu ministrijas darbinieks Aleksandrs Kārklīņš kopā ar nacionāli noskaņotu uzņēmēju grupu izstrādāja ideju, ka dibinās valsts banku ar emisijas tiesībām, kādu nebūtu privātbankai," vēstures ieskaustu sniedz I.Lipša. Četrus gadus valsts finanses pārvaldīja Valsts kase un Latvijas Banka.

1922.gada 1.novembrī Latvijas Banka sāka darbu. To pārvaldīja padome un valde. Padome politiska, par vadītājiem bijuši dažādi domājoši vadītāji, valde - profesionāli, pirmie bijušie Valsts kases un Krājkašes vadītāji.

Turpinājums 3.lpp.

Bibliotēkā šodiena un vēsture

Ziemā vairāk laika var veltīt, lai uzzinātu to, kas interesē, papildinātu zināšanas, atklātu sev ko jaunu. Cēsu Centrālās bibliotēkas novadpētniecības fondos, kur sakrāts daudz materiālu par vēsturisko Cēsu rajonu, nepieciešamo meklē aizvien vairāk cilvēku.

SARMĪTE FELDMANE, teksts un foto

"Pēdējā laikā interesenti meklējuši materiālus par villām Gaujumā, Vanadžu māju, arheoloģiju Cēsīs, Cēsu Skolnieku rotu, latvājiem, pilīm un muižām, arī kapsētām. "Druvā" nesin bija raksts par Kosu, vairāki meklēja vēl kaut ko par 50 pagastu. Par to, kas parādās zinās, interesenti meklē vairāk informācijas," pastāsta Cēsu Centrālās bibliotēkas novadpētniecības bibliogrāfe Ināra Elbrete, bet kolēģe Elīna Riemere piebilst, ka ļoti liela interese ir par "Druvas" slejām "To-reiz un tagad" un "Cauri gadsimtiem". Vecā un mūsdienu fotogrāfija mudina pārinterēties vairāk par kādu namu, vietu, notikumu. Slejas arī rosina bibliotēkai sagatavot ceļojošo izstādi par novadiem, tā bija daudzviet apskatāma.

"Arī veidojot ciltskokus, cilvēki periodiskā meklē informāciju par tautiniekiem. Kādreiz avīzēs publicēja arī laulību un šķiršanās paziņojumus, tagad ir līdzjūtības, tas var noderēt, vācot ziņas par radniecību. Tā kā ir vienoti dati bāzē, ir iespējams meklēt arī citu reģionu presē," paskaidro Elīna.

Skolēni bibliotēkā meklē informāciju zinātniskajiem pētījumiem, bibliotēkas speciālistes atzīst, ka skolotāji parasti iesaka sākt tieši ar bibliotēku. "Vīrus interesē visdažādākās tēmas. Mūsdienu jauniešiem nav viegli strādāt ar drukātiem informāciju. Jā, internetā var atrast gandrīz visu, bet jaunāko klasu skolēni neprot izvērtēt informācijas avotus, tās patiesumu. Izstāstām par uzticamiem avotiem, palīdzam meklēt

■PIE VĒSTURES SKAPJIEM. Cēsu Centrālās bibliotēkas novadpētniecības bibliogrāfes Elīna Riemere un Ināra Elbrete rāda savāktu informāciju par novadniekiem.

Bibliotēkas novadpētniecības galvenais uzdevums – apzinot, savākt un apkopot to, kas nodrukāts.

katalogos," ikdienas darbu atklāj I. Elbrete.

Interesenti arī raksta jautājumus e-pastā, piemēram, nesin bibliogrāfes palīdzēja atrast nepieciešamo informāciju par Paltmales kapsētu Līgatnē.

Katru dienu periodiskā, kas nāc bibliotēkā, tiek atlasīta informācija, kas saistīta ar vēsturisko Cēsu rajonu. Raksts tiek digitāli

zēts un ievietots datu bāzē. Tā būs pieejamas lasītāvi. Speciālistes atlasa un apraksta informāciju par visiem vēsturiskajiem Cēsu rajona novadiem, to pagastiem, cilvēkiem, notikumiem, sabiedrisko un saimniecisko dzīvi. Cēsu bibliotēka lielāku uzmanību velta Cēsīm un novadam, pagastu bibliotēkas apzina sava pagasta dzīvi. "Vairs informāciju nekājam mapēs. Viss tiek publicēts bibliotēku vienotajā informācijas sistēmā un elektroniskajā kopkatalogā. Iestājis attālināti var uzzināt, kādi materiāli ir Cēsu bibliotēkā," stāsta Ināra un atgādina, ka *periodika.lv* var atrast ieskenētus rakstus līdz 90. gadu sākumam.

Bibliotēkas novadpētniecības lasītāvi sakrāts daudz materiālu. Katrā mapītē kāda cilvēka dzīvēstāsts, notikumi pagastā, uzņem-

ma attēpība un noriēti, kādas kopienas sabiedriskā dzīve. "Daudz pat nenojauš, ka bibliotēkā ir par viņiem savākta materiālu mapīte. Tas pārsteiguma brīdis ir neizmirstams," atklāj Elīna.

Novadpētniecības bibliogrāfe pastāsta, ka bibliotēkas lietotāji ne tikai izmanto to, kas savākts bibliotēkā, bet arī papildina tās krājumu. Liepēnietis Aivars Vilnis no-devis materiālus par Augusta Jullias dzimtu, par ķieģeļu ceplu un rūpnīcas "Lode" attīstību pagastā.

"Tas, kas ir bibliotēkas mapēs, pieejams ikvienam," atgādina Ināra. Bet bibliotēkas arhīvā no pagājušā gadsimta vidus glabājas kartiņu katalogs. Tur ir kartītes, kurās atrodama informācija, kā bibliotēkā ir raksts par to un to, publicēts tad un tad. Bibliotēkas

nopietni ar novadpētniecību sāka nodarboties pagājušā gadsimta 70.gados.

"Mēs nesam vēsturnieces, bet vēsture ievēl," atzīst Elīna, un Ināra atgādina, ka novadpētniecībā ir viss: dzimtu un pagastu vēsture, literatūrzinātne, bibliogrāfija. Taču bibliotēkā nevāc dokumentus, to dara arhīvs, nevāc arī vēsturiskas lietas. "Mūsu galvenais uzdevums – apzināt, savākt un apkopot to, kas nodrukāts. Tā ir periodika, kartes, grāmatas. Ja informācija apkopota, viegli atrast nepieciešamo," uzsvēr Elīna, bet Ināra papildina: "Tā jau skūti, ka to, kas notiek šodien, atcerēties vai gan jau atradīs internetā. Bet pēc desmit gadiem vairs nav atmiņā, un kas kā isti notika. Tad presē var gūt objektīvas atbildes." □

2022.09.02.

Examples of articles published in local newspaper about Cesis Central library and local history research work

2019.01.25.

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

Thank you for your attention!

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3

Funded by
the European Union

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Consortium led by DAAD

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Cesis Central Library and do not necessarily reflect the views of the European Union

EU4Dialogue

Improving exchanges
across the divide through
education and culture

COMPONENT 3